

LOHNER

BIBLIOTHECA

MANUALIS

CONCIONATORIA

1

BV4224

L6

v. 1

1869-74

008684

EX LIBRIS
HEMETHERII VALVERDE TELLEZ
Episcopi Leonensis

1080015294

R. P. TOBIAS LOHNER

BIBLIOTHECA

MANUALIS CONCIONATORIA

ORDINE ALPHABETICO DIGESTA.

TOBIAS LOHNER

BIBLIOTHECA

MANUALIS CONCIONATORIA,
ORDINE ALPHABETICO DIGESTA;

Novis titulis adaucta; sententiis SS. Patrum et Doctorum illustrata;
Similitudinibus, Motivis, Modis, et Doctrinis Asceticis locupletata;
Ingeniosa pro formanda concione in omnia themata conceptibus referta,
ac indice concionatorio in Evangelia festorum et dominicarum, nec non indice generali adornata.

EDITIO NOVISSIMA ET ACCURATISSIME EMENDATA;

AD COMMODIOREM USUM IN QUINQUE TOMOS DISTRIBUTA,

CUI ULTIMO ACCEDIT OPUSCULUM:

INSTRUCTIO PRACTICA DE MUNERE CONCIONANDI, EXHORTANDI ET CATECHIZANDI;

CURA ET STUDIO

DD. Alphonsi CORDIER et Joannis-Baptistæ BAUD,

SACERDOTUM AC THEOLOGORUM.

TOMUS PRIMUS

Capilla Alfonsina
Biblioteca Universitaria

UNIVERSIDAD DE NUEVO LEON
Biblioteca Valverde y Teller

LUTETIÆ PARISIORUM,
APUD HIPPOLYTUM WALZER, BIBLIOPOLAM,

Viâ vulgò dictâ de Vaugirard, 21.

M DCCC LXIX.

FOND. EMERSON
VALVERDE Y TELLER

45294

AUGUSTA VEROMANDUORUM, EX TYPIS J. MOUREAU.

BV4224

L6

V.L

1869-74

Capilla Alfonso XIII
Biblioteca Universitaria

FONDO EMETERIO
VALVERDE Y TELLEZ

JESU CHRISTO,
VERBO DEI FILIO,
INCREATÆ PATRIS CŒLESTIS SAPIENTIÆ,
ÆTERNO DEI VERBO,
OMNIUM SCIENTIARUM FONTE UBERRIMO,
LIBRO VILE OMNIA PRÆDESTINATORUM NOMINA EXPERIMENTI,
BIBLIOTHECÆ OMNI SCIENTIARUM GENERE INSTRUCTISSIMÆ,

Ex qua S. Bonaventura omnem suam doctrinam se hausisse confessus est,
cujus verba singula, apicesque spiritus et vira sunt,
IN QUA ORIGINALIS S. SCRIPTURÆ ET SS. PATRUM ATQUE DOCTORUM SENTENTIÆ,

Omniū virtutum Exempla perfectissima,

PARABOLÆ ET SIMILITUDINES,

Sine quibus non loquebatur ad Intellectum convincendum aptissima;

MOTIVA AC MEDIA AD OMNES VIRTUTES ASSEQUENDAS EFFICACISSIMA,

Brevissimum et solidissimum totius Sacre Asbesos seu doctrinarum ad perfectionem
pertinentium Compendium :

CONCEPTUS PRÆDICABILES,

MISCELLANÆ AC FONTALES,

Omniū sapientum doctrine,

Et Axiomata denique non tam mellifluo ore eructata, quam efficacissimis exemplis confirmata

UBERRIME VELUT IN FONTE CONTINENTUR;

Hanc Bibliothecam Manualem plurimum adauctam, et feliciter expressam,

VELUT AUCTORI PRIMARIO,

In æternam Beneficiorum acceptorum memoriam, in perpetuam Debitoris obligatissimi Syngra-
pham, in Amoris ardentissimi tenue argumentum, in Desiderii obsequiosissimi constantissimum
pignus, in æternum, semperque memorem summi sui Benefactoris titulum,

QUAMVIS NON SINE VERCENDIA

OB MUNERIS ET OFFERENTIS VILITATEM,

Nec sine timore

OB TANTAM ACCIPIENTIS CELSITUDINEM AC MAJESTATEM;

MAGNAM TAMEN FIDUCIAM

OB NOTAM IPSIUS CLEMENTIAM ET BENIGNITATEM,

Nec minus prompta voluntate

OB DEBITORUM EX IMMERITA MUNIFICENTIA CONTRACTORUM MULTITUDINEM
EJUSDEM

HUMILLIMUS SERVUS, INDIGNISSIMUS DISCIPULUS, OBSTRACTISSIMUS DEBITOR

Offert ex animo, dicat ex debito, dedicat ex amore, atque ut optatam Operi huic Benedictionem,
ad illustrandum legentium Intellectum, ad promovendam lustrantium voluntatem, ad solidam
ulentium delectationem,

LARGISSIME, CLEMENTISSIMEQUE IMPERTIRI DIGNETUR,

Humillime rogat, impense obsecrat, et suppliciter obtestatur

TOBIAS LOHNER.

008384

PRÆFATIO AD BENEVOLUM LECTOREM

Miraberis forte, Amice lector, dum frontem, titulumque librorum horum inspicias, insolitam operis nomenclationem, et pauca eaque non grandia volumina pro integra tibi bibliotheca obtrudi criminaberis. Sed facile, ut speramus, mirari carpereque desines, si et scopum illius accuratius considerabis, et commodum, quod ex maxima quavis bibliotheca sperare posses, ex hac sola *Bibliotheca* (quam, quia semper ad manum esse potest, *Manuale* vocare placuit) ad votum reportare te posse perpendes.

Quid enim, sive ascetam te, sive ecclesiasten profitearis, quid aliud, inquit, pro instruendis a te discipulis vel auditoribus, ex bibliotheca, quantumcumque vasta, desiderare posses, quam ut ejusmodi volumina, quæ et aptos tibi pro concionibus formandis conceptus seu *themata*, ut vocant, suppeditent; et naturam virtutum vitiorumque, ac aliarum similitum materiarum dilucide explicant; et ad easdem sive persuadendas, sive dissuadendas, efficacia ex S. Scriptura, SS. Patribus, Theologis, Philosophis, Exemplis, Similitudinibus, aliisque rationibus naturalibus petita testimonia et argumenta suggerant, et tandem etiam media ad finem propositum obtinendum opportuna dicent? Quanto tempore autem, labore et industria opus tibi futurum credis, ut hæc omnia ex variis libris et auctoribus collecta, in chartam transferas, atque in propositæ concionis vel exhortationis formam redigas? Atqui hoc toto tam molesto, difficilique labore, hæc, quam tibi instruximus, *Manualis Bibliotheca* te sublevabit, nam et *conceptus* tibi, ut vocant, *predicabiles* quamplurimos dictabit, et quidquid ad eos vel probandos, vel dilatandos necessarium tibi videbitur, copiose et ordinate subministrabit.

Non ignoramus equidem, similem laborem jam olim a Josepho Langio in *Polyanthea*, Laurentio Beyrlinck in *Theatro vite humane*, aliisque fuisse susceptum, sed (quod cum venia tantorum virorum dixerimus) præterquam quod eorum commentarii plurimas materias vix unquam usui tibi futuras contineant, multas vero, quas desiderare vel maxime posses, prætereant; auctoritates quoque, sententiasque S. Scripture et SS. Patrum, Similitudines, Exempla et similia sine speciali delectu et ordine congerant, et hæc omnia vastis voluminibus non a quovis facile comparabilibus comprehendant; hæc ipsa etiam utpote ante annos multos scripta impressaque talia sunt, quæ appetitum tuum recentiorum ingeniorum et gestorum fructus degustandi avidum satiare vix possint.

Quare merito laborem nec inutilem, nec ingratum tibi suscepturos nos existimavimus, si Bibliothecam hanc tibi præparemus, et materiarum quas desiderare posses, copia ac varietate fecundam; et ordinata methodo ac distinctione, quas in iisdem proponendis observare studuimus, prædi-

tam; et rerum denique selectu, quam velut præcipuum scopum singulariter semper ob oculos habuimus, instructam.

Habes ergo, ut breviter tibi singula enumeremus, habes, inquam, materias prope omnes, quæ tibi sive in concionibus publicis explicandæ, sive in privatis instructionibus tractandæ videbuntur, puta virtutes et vitia, et quæ ad horum sive plantationem, sive evulsionem conducere possunt, copiose et ordinate digestas; nec eas etiam, quæ rariori in casu occurrere possunt, prætermittas.

Habes *naturam*, seu *definitionem, divisionem, actus et proprietates* singulorum dilucide explicatas. Habes *Sententias S. Scripturæ et SS. Patrum* selectissimas, atque, ut commodius tibi servire queant, in suas classes, quas plerumque *qualitas* (per quam nihil aliud quam essentiam cujusque rei intelligimus), *necessitas, utilitas, æquitas, dignitas, jucunditasque*, vel eorum opposita distinguunt, distributas.

Habes *Exempla et Historias* tam veteres quam recentes, in triplicem iterum classem distinctas, quarum prima historias *Catholicorum*, seu eorum, qui veram Religionem tenuerunt; secunda *Domesticorum*, seu eorum, qui illustrissimæ Societati Jesu adscripti sunt; tertia vero *Ethnicorum*, seu eorum, qui Deum verum ignorarunt, complectitur. Habes *Similitudines* aptissimas una cum *Motivis* ad scopum, quem persuadere intendis, persequendum efficaciter allicientibus; et *Mediis* ad illum facile feliciterque consequendum non modice conducentibus.

Habes doctrinas *Asceticas* solidas, et in iis brevem synopsis plerorumque dogmatum, quæ de quavis Virtute, aut Vitio, aut alia simili materia ab ascetis doctoribus in schola affectus præscribuntur. Habes *Conceptus prædicabiles* seu argumenta concionum (in quibus inveniendis multi non exiguum difficultatem se experiri profitentur) non simpliciter duntaxat proposita, sed magna ex parte in concionis formam et dispositionem redacta.

Habes *Miscellanea*, id est, dicta sapientum, fabulas, apologos, aut alias ejusmodi materias, quæ condimenti loco interdum concionibus immisceri solent. Habes *Axiomata*, ex plurimis aliis, quæ passim ab auctoribus congeruntur, studiose selecta. Habes denique *Auctores* et libros, qui de simili materia fusiis scripserunt, diligenter indicatos, ut ad illos, si placuerit, velut ad fontes recurrere, pluresque de proposita materia doctrinas haurire possis.

Quid ergo superest, nisi ut vere *Bibliothecam* tibi *manualem* oblatam fatearis, et ne frustra hanc nomenclaturam sortita sit, ad manum constanter habeas, itaque utaris, ut nec nos laboris in ea instruenda suscepti, nec te operæ in ea evolvenda impensæ poniteat? Id unicui sane vovemus, atque ut certius abs te obtineamus, omnem tibi, Amice Lector, a Deo ter Optimo Maximo qua corporis, qua animi incolunitatem precamur.

BIBLIOTHECÆ

MANUALIS

CONCIONATORIÆ

ABNEGATIO SUI IPSIUS.

QUOAD ESSENTIAM.

DEFINITIO.—Est juxta S. Basilium summa rerum omnium vite superioris oblivio, atque a suis voluptatibus recessio. S. BASIL. in reg. fusiis disp.

Quasi diceret, inquit Julius Fatius, Abnegationis proprium munus est, delere ex mente nostra affectu plenam memoriam rerum secularium, et abducere nos ab amore, affectuque inordinato erga nos ipsos. JULIUS FAT. de Mortif. c. ix.

Quod ipsum etiam confirmans S. Bernardus: Quid est, inquit, semetipsum abnegare, nisi voluptatibus propriis renuntiare? S. BERNARD. s. vii de Convers. ad sororem.

DIVISIO.—Dividitur in abnegationem *carnis*, et *spiritus*; illa est, per quam carni negamus, quod contra legem divinam, ac rationis rectitudinem postulat; de qua sic loquitur Cassianus: Post rerum externarum renuntiationem, illud est cunctorum luctaminum veluti quoddam solidissimum fundamentum, ut primitus carnalium desideriorum incentiva perimantur; nam nullus, carne non devicta, legitime poterit decertare. CASSIAN. l. V Instit. c. xvi.

Abnegatio spiritus est, qua animæ negatur,

quod inordinate appetit; et iterum in abnegationem *intellectus et voluntatis* subdividitur: nam in corde, teste S. Bernardo, duplex est lepra, propria voluntas, et proprium consilium; lepra utique nimis pessima, coque perniciosior, quod magis interior. S. BERN. s. iii de Resurrect.

ACTUS.—Hos P. Ludovicus de Ponte, ut in vita ejus manuscripta videre est, assignavit, dum sic loquitur: Abnegationem perfectam cognovi, in magna vigilantia ad sentiendum motus inordinatos animæ, et ad reprimendum statim, et castigandum nos pro illis. Sicut fortis miles viso hoste eum aggreditur, et necat, et timorem incutit aliis, ne accedant; ita est genus pietatis, in hac parte, secum esse crudelem. LANCIZ. opusc. x, c. xv.

Hæ motuum inordinationes rediguntur ad quatuor.

Prima inordinatio est in cogitationibus et imaginationibus de rebus noxiis, vel vanis, vel impertinentibus illo tempore, vel cum nimia sollicitudine.

Secunda est in affectionibus et in volitionibus rerum prohibitarum, ut sunt affectio superbiæ, iræ, invidiæ, et aliæ; vel quoad modos prohibitos, uti est turbatio, ve. in quieti propensio ad concionandum, sciendum, et circa officium proprium.

Tertia est in repugnantiis erga opera